

PAVEL EDER, KRISTŮV SESTUP DO PEKEL. EXEGEZE 1 PT 3,18-22

oponentský posudek bakalářské práce

Práce má 84 stran, je opatřena všemi náležitostmi a kromě náročného obsahu nabízí takřka bibliofilní provedení.

V první části (str 23-40) se P.E. podrobně a velmi svědomitě věnuje otázkám které se týkají epištoly jako celku: jejímu ranému dosvědčení, povaze, autorství, dataci, a nakonec i klíčovým tématům. Všimá si překvapivé absence listu v Muratoriho kánonu. Po zvážení všech argumentů pro a proti se přiklání k pseudepigrafnímu charakteru listu; pisatele řadí do *pavlovské školy již druhé generace, který zažil širší pronásledování křesťanů přinejmenším za Domitianovy vlády (81-95 n.l.)* (str. 29).

Přiklání se k ACHTENMEIEROVĚ charakteristice, podle níž spis patří stylisticky k tomu nejlepšímu v Novém zákoně. Jako stěžejní témata potom vypichuje a krátce komentuje *církev a křest, otázku utrpení, teologii v užším smyslu*.

Ve druhé části (od str. 45) se P.E. obrací k podrobné a hloubkové exegezi zadaného oddílu, počínaje vymezením perikopy, jejím zařazením a kontextem v rámci epištoly, přes textovou kritiku, kolometrii a strukturu až k podrobnému výkladu po verších.

V textové kritice se dvakrát s dobrým zdůvodněním odklání od kritického vydání NESTLE-ALANDA (καὶ v3,18; τοῦ v 3,22). Důkladně se věnuje rovněž hypotetickému čtení $\epsilon\nu\ \omega\ \kappa\alpha\iota\ \epsilon\nu\omega\chi$ (**ENΩΚΑΙΕΝΩΧ**) které ovšem nakonec odmítá jako nepravděpodobné.

Zvláštní péči věnuje rovněž intertextualitě, ať starozákonních látek Gn 6-9 a henochovské literatury, nebo předpokládaných starších křesťanských tradic. Přítomnost starších křesťanských látek (hymnického charakteru) předpokládá na základě hapaxlegomen.

Ve výkladu k jednotlivým veršům zdůrazňuje u v18 christologický rámeček, v němž se epištolní výklad pohybuje. U klíčového v19 pak kategoricky vyvrací možnost, že by odtud mohla být destilována jakákoliv výpověď o pekle – to je evidentně i hlavní teze celé práce. Smysl verše je opět christologický, $\varphi\upsilon\lambda\alpha\kappa\eta$ nelze dle P.E. interpretovat jako peklo ani jako limbus. Přebírá ACHTENMEIERŮV argument, že $\varphi\upsilon\lambda\alpha\kappa\eta$ nikde v NZ neznamena místo přebývání zemřelých. Proti *sestupu do pekel* argumentuje rovněž absencí *sestupu* v našem textu.

Vysvobození ze žaláře pak pozitivně interpretuje jako mesiášské vykoupení z pout hříchu. *Neuposlechli jako neuvěřili.*

Podle P.E. zde autor podobně jako jinde v tomto listu užívá odkazů ke starozákonní látce, avšak na materiálu knihy Genesis představuje naši aktuální možnost volby: pro věčný život nebo zatracení.

Ve výkladu k v21 se P.E. vymezuje proti magickému chápání křtu. Náležitě analyzuje víceznačné slovo ἐπερώτημα a harmonizuje jeho významy. V22 chápe jako pokračování staršího hymnu z v18: utrpení/vyvýšení. Kromě odkazů na synoptickou tradici zde předpokládá zejména inspiraci (deutero)pavlovskými listy.

Hlavním poselstvím této pasáže pak je Kristův život, příkladný a přesto sotva kdy plně napodobitelný (str. 76).

Ve stručném závěru P.E. shrnuje, že text zcela mlčí o Kristově triduu mortis a právě tak o jakékoliv představě pekla. Výklad tohoto textu ve smyslu sestupu do pekel už vnáší naše předporozumění z Apostolika, resp. z lidových tradic středověku. Konstatuje, že tedy paradoxně vyvrátil původně stanovený nadpis celé práce.

K práci nemám mnoho připomínek. Ve výkladu k v19 je aktualizace „pro nás“ jistě naprosto plausibilní. Přesto by autor mohl alespoň naznačit, co podle něho znamená *zvěstování duchům ve vězení* v rámci starozákonního obrazu; a v této souvislosti rovněž vysvětlit závěrečné konstatování ze str. 76 (znamená, že nebýt Kristova vzkříšení a vyvýšení, trval by obecně stav nevykoupenosti, ale i neodsouzenosti?). Na tato dovysvětlení při obhajobě se těším.

Práci považuji za velmi zdařilou a navrhuji hodnocení výtečně (A)

Jiří Mrázek